

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Félévre . . . 6 kor. — III.	Félévre . . . 9 kor. — III.		
Negyedévre . 3 kor. — III.	Negyedévre . 4 kor. 50 fill.		

Felölös szerkesztő és fapulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A belügyminiszter Debreczen ellen.

A jóvá nem hagyott költségvetés.

Debreczen, február 11.

Debreczen törvényhatósági bizottsága, a mint azt már tegnap jeleztük, ismét kontraverziába fog jönni a belügyi kormánylyal. — A belügyminiszter ugyanis tegnapelőtt kelt leiratában arról értesítette a város közönségét, hogy az 1903-ik évi költségvetést irreális volta miatt nem hagyja jóvá s a törvényhatósági bizottságot a költségvetés újabb tárgyalására utasítja.

Konstatálnunk kell, hogy a belügyminiszter eme leirata annak a szellemnek egyik pregnáns megnyilatkozása, a mely a Széll-korszak alatt a törvényhatóságok autonómiaja ellen tört. Jelentős dolgokban nyilatkozott meg eme veszedelmes szellem már Debreczennel szemben is s legutóbb kijutott belőle a szomszéd Nagyváradnak is, a mikor a belügyminiszter ezt a fejlődő várost is letiltotta a további építkezésektől. Mi kivettük részünket ebből rövid egy hó alatt kétszer is. *Első alkalommal iskoláink*

gyámolítását tiltotta meg a belügyminiszter. most pedig gazdálkodásunkba folyik be erőszakos módon.

Alább egész terjedelemben közöljük a belügyminiszter leiratát, a melyből kitetszik, hogy az 1., 2. és 4. pontok kivételével a költségvetés megállja a kritikát és annak újból való tárgyalása, a pótdadónak 43 százalékra való felemelése felesleges és indokolatlan. Hogy miért kötött bele a belügyminiszter háztartásunkba, miért nevezi költségvetésünket irreálisnak, azt nagyon kevésbé lehet megindokolni. Mert egyik-másik bevételi tételnek részben való felemelése s az 1., 2. és 4. pont alatt említett kiadási leütések egy ilyen nagy munkának irreálitását nem bizonyítják be. A törvényhatósági bizottság gondoskodhatik a miniszteri jóindulat ez ismételt megnyilatkozásán — s megteheti erre a maga komoly megjegyzéseit.

A belügyminiszter leirata, a melyet Gullner államtitkár jegyzett alá, szószerint így hangzik:

A város házipénztárának 1903. évre szerkesztett költségirányzatot az ellen a városi t. főügyész, főszámvevő és főmérnök által beadott felebbezések folytán is

felülvizsgálván, jóváhagyhatónak nem találtam, mert az előirányzat bemutatott alakjában nem alkalmas arra, hogy annak alapján a városi háztartás fennakadás nélkül vezetessék.

Ugyanis a városi főszámvevő által készített javaslat esakis azon szempontból tárgyalatott, hogy a valódi pótdadó szükséglet miként volna leszállítható, mely célnak elérésére a már több ízben kifogásolt azon eljárás alkalmaztatott, hogy a bevételek minden alap nélkül és a költségelőirányzás tekintetében alkalmazandó rendszer teljes mellőzésével fel-emeltettek; a kiadások pedig leszállítottak és így egy mesterseges mérleg állítottott egybe, melynek jóváhagyásához a város érdekében hozzá nem járulhatok.

Miután pedig megvagyok győződve arról, hogy a város törvényhatósági bizottsága a költségvetésnek újabb tárgyalása során a helyzet tarthatatlansága be fogja látni: felhívom a város közönségét, hogy költségelőirányzatát a városi főszámvevő reális javaslatának alap vétele mellett újból állapítsa meg és az ekképen átdolgozott költségelőirányzatot legkésőbb márczius hó 15-ig jóváhagyás végett terjessze fel.

A költségvetés egyes tételeire nézve következő észrevételeim vannak:

1. A város épületei fentartási költségeinek minden rendszer nélkül való csökkentése veszélyes, mert ezen eljárás mellett a város közönsége ezen vagyont az elértéktelenítésnek teszi ki.

2. A bevételek 6. czime alatt az erdők jövedelméből előirányzott többlet teljesen képzeleti alapon lévén felvéve:

Művésznők vallomásai.

A premiér.

Hogy megyek premiérre? Azt hiszem, hadvezérek készülődhetnek ugy a döntő ütközetre, mikor hajnalhasadtakor sátorukba lépett a csatlósuk. Ertem is csatlósom jön: a szobaleányom, a ki ruháimat viszi a színházhoz.

Remegve lép be, kezében nagy kosárral. Szegény! Sokan mondják: szeszélyes asszony vagyok, ugy lehet igazuk is van. De, hogy premiér előtti időkben nincs nálam kiálthatatlanabb teremtés, azt magam sem tagadhatom.

Kezdődik a krízis jó egy héttel a premiér előtt. Elfog a nyugtalanság és azzal emészttem magam, hogy nem tudom a szerepemet. A mikor csak egy szabad percem akad, éjszaka, ha felébredek, rögtön eszembe jut, hogy is szól az a bizonyos része, a melyeken mindig fennakadtam a próbákon. És ilyenkor nincs nyugtom. Ha éjszaka van, világot gyujtok, megkeresem a szerepet és elolvasom az illető passzust husszor is, a mig megragad. De akkor már ugy érzem, hogy a többit nem tudom. Erre sem emlékszem, arra sem...

És ez a kínos nyugtalanság gyötör egészen a főpróbáig.

Rendesen félórával az előadás kezdete előtt megyek a színházhoz. És még is idejekorán elkészülök, csak olyankor kopogtat az ügyelő kétszer-háromszor az ajtómon, ha én kezdem a darabot.

Ha volna is a premiér-láznak hőmérője, nálam felmondaná a szolgálatot minden instrumentum. Mihelyt közeledik a jelenésem és kiléptem az öltözőből, megszűnik minden. Csak azt tudom, hogy most játszanom kell és várom a végét...

Hogy megyek premiérre, azt még csak eltudtam mondani valahogy, arról, hogy mikép jövök haza, fogalmam sincs. Soha se tudtam még premiér után, volt-e igazán sikerem, vagy sem? Nagyon kishitű lélek vagyok, amig ott lebeg fejem fölött a kritika Damokles-kardja, nem merek eszmélni...

Csak másnap reggel, mikor a szobaleányom egymásután behozta a lapokat és már ott hevernek mind felbontva, felszagattva a paplanon, akkor végre megkönnyebbülök. És ha sikerült kivivnom mindenkinek a megelegedését: nyugodtan fordulok megint a falnak és pompásan alszom délig, a mig a kisebbik

lányom fel nem zavar, boldogan, hogy most megint hancuzozhat, játszhat az anyjával a — legközelebbi premiérig.

Márkus Emilia.

A parfüm.

Ebben a tárczában, ugy tudom, mindenről szó esik, amit a színház világaról csak el lehet mondani. En egy olyan dologról beszélek, ami másnak a figyelmét nem igen szokta lekötöni, arról, hogy milyen fontos szerepet játszik a színház légkörében a parfüm.

Nem tudok elképzelni olyan színésznőt, akinek öltözőjét ne tölténé el valami kellemes, bódító illat. Kivéve, persze néhány olyan énekesnőt, aki a legártatlanabb ibolya-illattól is bereked. No, de hát ez csak nagy képzelődés, semmi más...

A mi szecsessziós, esunya korszakunkban a nő karakterét sokszor a parfüm után itéljük meg — és bizony ebben van is valami igazság. Egy gyöngéd lelkületű, disztigvált nő például: sohasem használ erős, intenziv erejű parfümöt, még a színpadon sem.

Meggyőződéssel mondhatom, hogy a hatás külsőségeinek igen fontos eleme

ezen cím alatti jövedelmek a városi erdőmester által felelősség terhe alatt készíthető, részletes kimutatás alapján helyesbítendők.

3. A bevételek 13. czime alatt esakis a városi szeszfogyasztási pótlék van előirányozva. Miatán azonban a város bar után is gyakorol ilyen adószedést, felhívom a városi közönséget, hogy jelentse fel, hogy miért nem irányoztatott elő ezen címre várható jövedelem.

4. A bevételek 14. czime alatt a kövezet-vám jövedelméből 130,000 korona irányoztatott elő, ellenben kövezési czélokra csak 80,000 korona fordítatik.

Miatán azonban a kövezet-vám jövedelem kizárólag kövezési czélokra fordítandó, emellett felhívom a városi közönséget, hogy a kövezet-vám teljes összegét, felülve a beszédségi költségeket, a városi kövezet fejlesztésére fordítsa: annál is inkább, mivel a közlekedési utak jókarban létele egyik leghatályosabb eszköze a város fejlődésének. Azon czélból pedig, hogy a kövezet-vám jövedelmének felhasználása mennél behatóbban ellenőrizhető legyen, elrendelem, hogy a kövezet-vám jövedelem a házipénztári költségelőirányzatból kivétessék és mint külön alap kezeljék, melynek külön költségvetése a házipénztári költségvetéssel együtt tárgyalandó és azzal együttesen terjesztendő jóváhagyásom alá.

5. A bevételek 163-ik tétele alatt előirányzott 4107 korona megtérítés törlendő, mivel a városi világítási üzem tényleg gépészmérnök fizetési czimén a városnak nem tartozhatik.

6. A kiadások 15. czimének 12-18. tétele alatt felsorolt kölcsönök törlesztési részletei leszállítottak. Minthogy azonban meg nem engedhetem azt, hogy a város kölcsönét a kormányhatóságilag jóváhagyott törlesztési tervtől eltérően fizetessenek vissza; elrendelem, hogy pótlólag a szabályszerű törlesztési részletek irányoztassanak elő.

7. A kiadások 20/13. tétele alatt felvéve volt löverseny-díj töröltetett. Minthogy azonban ezen díj megfizetésére a várost szerződés kötelezi, emellett ezen összeg pótlólag előirányzandó.

8. Végül felhívom a városi közönséget, hogy a költségelőirányzat mindazon tételeit, melyek 3 évi átlag alapján irányozandók elő, tényleg ezen átlagnak megfelelő összegben állapítsa meg.

a kellemes parfüm. Az illat bódító ereje kelti bennünk azt az izgató mámort, amely a rendszerű nagyobb élénkséget és tagjainknak több ruganyosságot kölcsönöz a színpadon. Persze, nem marad el a reakció. A parfümös légkörben töltött huzamosabb időnek meg van a maga kínos hatása is. Fáradtság, eltompulás és főfájás jár, az élénkség és ruganyosság nyomában.

De ezzel nem törődik senki sem. Én például, ha az előadáshoz készülni az öltözömbbe jövök, rögtön egy jó adag szoba illatot locsoltatok szét, amely aztán gyönyörűséggel szívok magamba.

Emek hatásaként már az öltözés kezdetén valami kellemes érzés járja át valomat s ez később a legvidámabb jókedvé válik. Ez az a jókedv, amely némileg eltávolít minden témát és izgatótosságot s amelynek azt az erőt köszönhetem, hogy félelem nélkül léphetek a publikum elé. S akkor aztán ha jó a kedvem és nem bánt a lámpaláz, teljes szívvel és lélekkel játszom, úgy, hogy a siker szinte magától jön. Mert a mi szívvel jön — az szívhez is szól.

Szojyer Ilonka.

A Dohányosi-féle dülő-utj elemi iskola építési és fentartási, felsőbb leányiskola fentartási, Földi, iparközéptanodai, ipariskolai, ingatlanszerzési, kórház építési, községi adó helyét pótló, realiskolai, szepitészeti, színházi, szimulii, Tisza-ármentesítő, tüzi, világítási és nyugdíj alapokról szerkesztett külön költségelőirányzatokat ezennel jóváhagyom. Utasítom azonban a város közönséget, hogy pótlólag tüzetesen világosítsa fel azt, hogy a nyugdíj-alap vagyona 215,490 korona 86 fillérről mi módon apadt megint 189,023 korona 80 fillérré, a midőn ezen alapnak voltaképen növekedni kellene.

Megjegyzem, hogy az ujonnan kiegészített törvényhatósági bizottságtól és az ujonnan választott tisztviselők ügybuzgalmától reményelem, miszerint a városi háztartás rendezésének alapját képező realis költségelőirányzat összeállításának munkájánál a város jól felfogott érdekében körültekintéssel fog közreműködni.

Budapest, 1903. február 6.

A miniszter helyett:

Gullner,
államtitkár.

A városi tanács a belügyminiszteri leirat kézhez vétele után ülést tartott, a hol a következő megállapodásra jutott.

Ha lehet — úgy a költségvetést semmi esetre sem terjeszti újabb tárgyalás alá. — Megbízta azonban a főmérnököt, erdőmestert, hogy a kifogásolt tételeket dolgozzák át s ennek alapján állítsanak össze új költségvetést.

A tanács eljárásáról a februári közgyűlésnek jelentést fog tenni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Elnök: Apponyi Albert gróf.
Néhány kisebb jelentőségű előterjesztés után a napirend következő

az ujonczjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Gróf Benyovszky Sándor: Részletesen bírálja a törvényjavaslatot. A jelenlegi hadállomány háborúesetére egy millió 500,000 emberre rug s már ennek az eltartása is óriási nehézségekbe ütközik, hiszen a hadgyakorlatoknál 40-50000 katonát alig tudnak élelmezni. Az 1859-iki hadjáratot is azért vesztette el Ausztria, mert nem volt elég élelme. Másrészt a fegyverek erős öldöklő képessége által nyílt csata nem is képzelhető, a harc csak fedezet mellett lehetséges, így hát nagy tömegre nincs szükség.

Fejérváry: Mégis egy millió 700,000 embert küldtek ki a németek 71-ben.

Benyovszky: És mindezek ellenére nálunk mégis emelni akarják a létszámot, aminek árát persze mi fizetjük meg.

Gabányi Miklós: Fedezzék a költséget a Habsburgok-családi pénztárából. (Elnök esenget.)

Benyovszky: Az örökös fegyverkezésnek okát a hármass szövetségben találja. Nem is használ az nekünk. A javaslatokat nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.) Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a külügyminiszter lépjen érintkezésbe a többi hatalmak külügyi hivatalával és hasson oda, hogy egy vagy tiz évre szóló egyezmény ho-

zassék létre, amelynek értelmében az egyes országok kötelezik magukat, hogy a kikötött határidő alatt hadseregük létszámát nem emelik, újabb fegyvereket nem gyártanak. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Szentiványi Árpád: Mezössy aposztrofálta a nemzeti pártot, melynek ő két évtizeden keresztül lelkes tagja volt. Mikor e pártot, mely ugyab megszűnt, támadják, kötelessége megvédeni. Mezössy két fuzionál beszélve, párhuzamot vont a Tisza és volt nemzeti párt fuziója közt. Szóló az 1865-iki fuzió következményeiről nem akar beszélni, mert azt a jó ízlés tiltja. De beszélni akar a két fuzió közti különbségről. A volt nemzeti párt fuziójánál személyek nem játszottak közre, hiszen nézzék meg, hol van a kormányon valaki azok közül. (Felkiáltások a szélsőbalon: ott volt Horánszky.) Felolvassa Mezössy beszédének a volt nemzeti párt fuziójáról szóló részt és azt, melyben azt mondja, hogy a mult elmúlt, de itt a jelen. Hát a volt nemzeti párt megszűnt. Párt a pártban nem létezhetik. (Ugy van! a jobboldalon.) De a mint a kormány a katonajavaslatokat beterjesztette, ő azonnal felállott szólásra és mindazokat kívánta, melyek megvalósítására a volt nemzeti párt törekedett. Először a zászló és jelvény kérdést, másodszer a király 1868-iki rendeletének végrehajtását és a katonai büntető perrendtartás revízióját. Nem akarja felolvasni a miniszternek erre adott válaszát.

Kubik: Elég kár!

Pichler: Háromszor mondta miniszter: Lassan! Lassan! Lassan! (Derűtség.)

Komjáthy: Ez volt a felelet.

Szentiványi: Felolvassa a volt nemzeti párt óhajának ösmeretes 2-ik csoportját. Nem mondja, hogy a miniszter ezeket megígérte, de vissza nem utasította. (Szélsőbalon többen kórusba mondják: De csak lassan! lassan! lassan! Derűtség.) A közeledés azonban szembevetendő. Egyik részét megígérte, másik részét nem utasította vissza a miniszter. Kijelenti, ha e kívánságai a kikötött határidőig nem létesülnek, a javaslatokat nem szavazza meg. (Helyeslés a jobboldalon.)

Pichler: Ez csak határidő üzlet.

Szentiványi: Csak a maga nevében beszél, de azért hangoztatta azt a testvéri szeretetet, mely a volt nemzeti párt tagjait még most is összetartja. A katonai oktatás jó irányban halad, csak fejleszteni kell. Ami a hadsereg nyelvét illeti, ők most is azt az álláspontot foglalják el, melyet akkori vezérük abban az időben elfoglalt. Ami azt az éretlen buza közbeszólást illeti, hát ha elismeri, hogy 25 éve vetik és mégis éretlen, de önök 36 éve vetik és még csak sem is zöld. (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Thaly Kálmán: Ez az önök büne!

Szentiványi: A javaslatokon már változtatni nem lehet. (Viharos zaj a szélsőbalon.)

Komjáthy: Ohó!

Pichler: Holnap majd Wolfner helyett őt szólítja meg a király!

Gabányi: A császár!

(A zaj a szélsőbalon egyre fokozódik. Felkiáltások: Hát már ide jutottunk.)

Sebess Dénes: Örökösen lekötik az országot.

Szentiványi: Az nem áll, csak egy évre szavazzuk meg a javaslatot.

Gabányi: Abból nem esznek!

Ivanka Oszkár: Egyenként fogjuk majd mi is nyilvánítani véleményünket, ha önök beszélnek.

Molnár Ákos: Csak tessék!

Szentiványi: Látja, hogy a hangulat izgatott. Rövid lesz. A javaslatot elfogadják!

(Helyeslés a jobboldalon. Hocholás a szélsőbalon.)

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Szatmári Mór: Mindenekelőtt Szentiványi beszédére akar reflektálni, melyre, az ellenzékre, sőt az egész Házra különös benyomást tett.

Molnár Ákos: A folyosón most is arról beszélnek.

Szatmári: Szentiványi zokon vette, hogy az ő fuziójukat a Tisza-fuzióval hasonlította össze Mezőssy, mert ők mindön fuzionáltak, személyes érdekek nem játszottak közre. Hát ehhez van néhány szava. Igenis játszottak közre személyi okok. Vagy nem lett közülök miniszter, nem lett Szentiványi a szabadelvűpárt alelnöke? (Derűtség a szélsőbalon.) Van egy anekdotta, mely így végződik: Szálli te dicsekszel! Ez most éppen ráillik a volt nemzeti-pártra, de így: Szálli te panaszkodol. (Derűtség.) Szentiványi azt mondta, hogy a volt pártjuk most is egész családiás jelleggel tart össze, esalódot, de olyat, mely a saját személyi érdekeiért küzd. (Zajos tiltakozás a volt nemzeti-párt részéről.)

Kubik: Hát az udvari tanácsossá!

Szentiványi: Ez gyanúsítás! (Zaj.)

Szatmári: Amikor Szentiványi előállott óhajaival, a miniszter semmit sem ígért meg. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ellentmondás a jobboldalon.) Felhívja a minisztert tanának, ígért-e valamit?

Olay Lajos: Semmit, én is bizonyitom.

Pichler: Egy jó viczez volt az: Lassan! Lassan! Lassan!

Szatmári: A nemzeti párt óhajai-val kudarezot vallott. Kérde a volt nemzeti párt tagjait, vajjon ha most is itt ülnének az ellenzéki padokon, mint négy évvel ezelőtt, megszavaznák-e a javaslatot?

Kubik: Most feleljenek!

Lengyel István: Hallgatnak, mint a esuka.

Blaskovics Ferencz: Amig nem voltak bizalommal a kormány iránt nem szavazták meg.

Kubik: Ez nem bizalom kérdése.

Szatmári: Ezután Szentiványi ama szemrehányására, hogy a függetlenségipárt még csak nem is vetett el semmi magot, hogy a párt már 700 éve elvetette a nemzeti aspirációk magvait, de ez ki nem kelhetett, mert küzdélmeiben mindig megakadályozták olyan törekvések, melyek zászlóvivőjévé Szentiványi szegődött. (Élénk tetszés, éljenzés a szélsőbalon.) Ezután a katonai javaslatokra tértek át. Elnök közjogilag bírálja azokat. A magyar hadseregről nem fognak lemondani soha. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Egyház és iskola.

Jogászelnök-választás. Ily című tegnapi hírünk sajtóhibából kifolyólag úgy tünteti fel a jogászelnök-választás ügyét, mintha Nagy István joghallgatót már megválasztották volna elnöknek. A választás e hó folyamán fog megtörténni s eddigi egyedül Nagy Istvánt jelölték az elnöki tisztségre.

Az ispotályi torony felülvizsgálata. Soha templomépités, toronyemelés annyi bajjal még nem járt, mint az ispotályon. Az egyháztanács állandó külön bizottsággal ellenőriztette a torony építését, mely ellen mégis sok kifogás merült fel. A torony végre teljesen elkészült. hivatalosan át is adták az építők és az egyházi felavatás is meg volt. A ref.

egyház építető bizottsága tegnap délután 3 órakor újból és utólszor vizsgálta felül az új tornyot, mely határozottan csinos, izléses alkotmány.

Presbiteri ülés. A debreczeni reformátusok egyháztanácsa esütörtökön, holnap délután 3 órakor folytatólagosan rendes közgyűlést tart, melyen a vasárnapi gyűlés tárgysorozatáról lemaradt ügyeket tárgyalja. A közgyűlésen Kiss Aron püspök és Simonffy főgondnok elnökölnek.

KRÓNIKA.

A járásbíró.

Eötvös Károly beszéli:

Furesa ész ám az a miniszteri ész. meg a szakertői ész. Egyik bolondot csinálja a másik után. De olyan bolondot, hogy más ember ki se tudna olyat fundálni.

Volt egyszer Füreden egy járásbíró. Olyan járásbíró volt, hogy annak okosság, meg tudás, meg judicium dolgában nem volt ebben az országban párja. Mikoriban Füredre került, 400—500 per volt az évi forgalom. Akkor aztán hozzáállott az igazságesimáláshoz és mikor az emberek kikapasztalták, hogy csak az nyeri meg a pörét, akinek igazsága van, hát elfogytak a pörlekedők. Akit lehetett, kibékített, aki makaeskodott, azon elverte a port. Így aztán egy pár esztendő alatt 28 pör lett az évi forgalom. Öt fiskális volt ezelőtt Füreden, kipusztult onnan valamennyi.

Hát mit tesz ilyenkor a miniszteri ész?

Ezt a bírót áthelyezte onnan a törvényszékhez, mert Füreden kevés a dolog.

Nemezis.

A bécsi gyorsvonat már künn állt a sineken. A nyugati pályaház pénztárosnője sietve adta ki egy utasnak a jegyet.

— Visszajár négy korona és harmincz-négy fillér. Tessék sietni, mert a vonat rögtön indul. . .

Egyszerre a szemhatáron megjelent Wekerle Sándor népszerű alakja. Közében utitáska volt és amennyire herkulési termete engedte, a pénztárhoz sietett libegve.

— Elkéstem? — kérdezte a pénztáros kisasszonytól. Legyen szives gyorsan elsősztályu jegyet adni Bécsbe.

— Igenis, kegyelmes uram — és a kisasszony már készítette ki a jegyet.

— Mi az ára? — kérdezte Wekerle.

— Huszonöt korona hetven fillér.

Avaluta apjaelgondolkodott. A levegőbe nézett és ajka mozgásán látszott, hogy számol magában. A nagy pénzügyi geniek rendszerint tévednek az összeadásban. Wekerle tehát még egyszer megkérdezte:

— Huszonöt korona hetven fillér?

A kisasszony észrevette zavarát és mosolyogva szólt:

— Anyi, mint tizenkét forint és nyolczvanöt krajczár.

Wekerle már készítette a pénzt, de a peronról éles fütty hallatszott.

— Kegyelmes uram, már elkéstem! — mondta ijedten a kisasszony. Wekerle országos híru mosolyával palástolta el bosszúságát, de magában talán így tünődhetett:

— Ezert csináltam meg hát a valutát?

VIDÉK.

Megfojtotta az anyósát.

— Saját tudósítónktól. —

Orosz Zsigmond zsadányi lakos egy házban lakott az anyjával, özvegy Orosz Péternével. Az öreg asszony — így írják nekünk — állandó viszálykodásban élt a fia feleségével és fiát is annyira befolyásolta, hogy az öreg asszony miatt a házastársak között is megbomlott a békés egyetértés.

A vén asszony még ezzel sem érte be, hanem azzal fenyegette a fiát, hogy ha el nem kergeti a feleségét a háztól, hát kiteszi őt is, mert a ház az övé. A

fiatal ember egyideig vonakodott az anyja kívánságát teljesíteni, de az öreg asszony addig ingerelte, amig megígérte, hogy elvállik a feleségétől.

A férj szándékát a szomszédoktól tudta meg a fiatal asszony, aki erre bosszura határozta el magát. A mult pénteken a férj eltávozott hazulról, a fiatal asszony ezt az alkalmat felhasználva, bement az anyósa lakásába s ott szemrehányást tett neki eljárása miatt. A két asszony között heves szóváltás keletkezett, miközben a fiatal asszony torokon ragadta anyósát s addig fojtogatta, amig meg nem fulladt. Ekkor egy kötelet készítetett elő az asszony s azt az anyós nyakára hurkolva, felkötötte a szoba gerendájára.

A mikor a férj hazajött s benyitott az anyja szobájába, azt felkötve találta. Orosz rögtön elvágta a kötelet, de mert az asszony már halva volt, jelentést tett az előjáróságnál, hogy az anyja öngyilkos lett.

A halottszemle alkalmával már megállapították az öngyilkosságot, amikor Orosz Zsigmond hét éves fiacskája így kiáltott föl:

— Édes anyám azért kötötte fel öreg szülémet, mert veszekedett vele.

A jelenvolt szolgabíró ekkor faggatni kezdte a kis fiút, aki azután elmondta, hogy minő nagy veszekedés volt a háznál, amikor az apja nem volt otthon és az édesanyja ekkor kötelet kötött az öreg asszony nyakára. Erre azután az asszonyt fogták vallatóra, a ki hosszas vallatás után beismerte, hogy ő fojtotta meg az anyósát.

Szerencsétlenül járt csempészek.

Az aldunai határőrség két embere, Kling Frigyes és Jakab György pénzügyőrök szomorú felfedezésre jutottak a mult szombat délután, a mikor a tiltott hegyi utakon végezték szolgálatukat. A két pénzügyőr ugyanis — mint nekünk írják — a román és magyar határt elválasztó hegyszakadékok felett portyáztak, a mikor lent a mélységben két embert pillantottak meg. A két pénzügyőr eleinte azt hitte, hogy csempészek vannak lent, a kik előlük akarnak elrejtőzni. Nagy nehezen leereszkedtek a mélységbe, de ekkor borzalmas látvány tárult a szemük elé. A két ember egymástól 20—25 lépés távolságban fekvé, iszonyuan össze volt törve s mindkettő halva volt. A pénzügyőrök azonnal jelentést tettek a hatóságoknak, a mely a helyszínen megjelentvén, megállapította, hogy a két ember már három-négy nap óta fekszik ott a mélységben és szerencsétlenségnek estek áldozatul. A náluk talált iratokból kiderült, hogy az egyik Delarin Oszlavián, a másik pedig Stonceszku Ilta, mindketten veresirovai lakosok, a kik dohánycsempészetrel foglalkoztak. A két holttest mellett találtak is egy-egy nagyobb esomágot, a melyben külföldi dohány volt. Valószínűnek látszik, hogy a két csempész éjnek idején a tiltott uton akart átjutni a magyar határra, utközben azonban valamitől megijedtek s menekülés közben utat tévesztve zuhantak le a mélységbe. Az esetről értesítették a román hatóságot is.

Öngyilkosság a mézeshetekben.

Pál Bálint komádi gazda egy hónappal ezelőtt házasodott meg. Házasodott pedig a szive szerint, szerelme szerint. Hogy pedig a szerelmi házasság nem mind boldog, bizonyítja az ő tragédiája. A szerencsétlen fiatal férj, mint tudósítónk jelenti, felakasztotta magát, mert megbánta azt a lépést, amit a feleségével tett az oltár elé.

MULATSÁGOK.

Az ág. ev. filléregylet teaestélye. Ez a teás este minden évben a legkedélyesebb összejövetelek egyike. Ami természetesen is, ha meggondoljuk, hogy itt mindenkor vendég felleli a maga szórakozását. Az öreg urak és nénikék tea és hidegsült mellett kedélyesen elbeszélgethetnek, a fiatalság pedig tánczozhat, amaddig épen tetszik. A filléregylet választmánya a héten ismét ülést tartott, melyen megbeszélték az estély rendezését. A tánczrendező bizottságnak Horvay Róbert dr. áll az élén. A bizottság ma délután 4 órakor ülést tart.

A Csarnok estélye. Ugy volt, hogy a Kereskedelmi Csarnok még e hó folyamán újabb estélyt ad. A harmadik estély azonban, tekintettel a Csarnok gyászára, e hónapból elmarad s csak márczius havában nyílnak meg újra, a Csarnok hangverseny- és táncztermei.

Kereskedő-tánczestély. A kereskedő-tánczestélyt a farsangon, márczius 7-én lesz, a Bika-disztermében. A multság előkészítésén száztáru rendezőbizottság munkálkodik. A bálbizottság elnökei: ifj. Kaszanyitzky Endre és Erber Ernő. A tánczestély este 9 órakor kezdődik.

SZÍNHÁZ.

Zilahi és Zilahiné Debreczenben. Zilahi Gyula, az egész ország *Zsülje* és felesége, *Singhoffer Vilma* e hó végén Debreczenbe jönnek. A Zion-egylet hívta meg a kitűnő művész-párt, hogy a február 28-án rendezendő hangverseny-estélyén közreműködjenek. Zilahiék elfogadták a meghívást és Zilahi Gyula szavallattal, felesége énekszámokkal vesz részt a hangversenyen, melynek egy pontját *Jeszenszkyne Csáder Irén* tölti be.

A kapitány kisasszony tegnapi harmadik előadását szép közönség nézte végig. A női szereplők közül *Felhő Rózi* dominálta a színpadot, a férfiak közül *Kremer Jenő*, aki művészi alakításával, jóízű és diskrét tréfáival állandóan derűltégekben tartotta a közönséget. Kiváló siker osztályrészese még *Aldor Juliska* és *Mezey Andor*.

A nőegylet műkedvelő előadása. A jótékony nőegylet márczius havában műkedvelő előadást óhajt rendezni a városi színház deszkáin. Előadják a Szávay kibővített debreczeni képes kalendáriumát, egy vigjátékot s több tablószerű apróságot. Valamennyi műsor-számot intelligens leányok és fiatal emberek töltenek be. Az előadás felemelt helyárak mellett nézhető végig. A joghallgatók is óhajtának a színházban műkedvelő előadást rendezni. De mivel a város csak egy napra vonhatja el színházát a szinigazgatótól, ezért a jogászok most egyesíteni akarják a két előadást, olyformán, hogy a tiszta jövedelem felerésze a nőegylet, fele a megalakítandó „Joghallgatók-Köre” alapjáé lenne. E kör előkészítő bizottságának el-

nöke, ifj. Ozory István már tárgyalásokat folytat ez ügyben a nőegylet elnökjével. A terv mindenestre érdekes s az egyesített műkedvelő előadás bizonyára nagyszerű lesz.

UJDONSÁGOK.

Mayer Emil meghalt.

— febr. 10.

A debreczeni kereskedő világnak egyik gazdag vezető férfija, Mayer Emil kereskedelmi tanácsos tegnap éjjel elköltözött az élők sorából. Az egész város őszinte részvéttel fogadja a gyásziri, mely váratlanul lepett meg mindenkit.

A megboldogult mint kereskedelmi gyakornok került Debreczenbe, aztán mint kereskedelmi ügynök gazdagította tapasztalatait. Szorgalmának és tudásának eredménye volt az, hogy Debreczen első ipari vállalata, az István gőzmalom 1876-ban vezérigazgatójává választotta. Mayer Emil ez idő óta állandóan megmaradt az igazgatói székben s két évvel ezelőtt ülte meg igazgatóságának negyedszázados jubileumát. A malomipar fejlesztése terén folytatott munkálkodását egyértelműleg magasra becsülték mindent az országban. Hosszabb ideig volt alelnöke az országos malomegyesületnek s az újabban megalakult „Vidéki malomiparosok országos egyesülete” is alelnökévé választotta őt.

A megboldogult ezenkívül elnöke volt a Kereskedelmi Csarnoknak, alelnöke az iparkamarának s felügyelő bizottsági tagja több debreczeni pénzintézetnek. 1897-ben képviselőjelölt is volt a város I. kerületében, de itt Thaly Kálmánnal szemben kisebbségben maradt. Ő felsége, az ipar- és kereskedelem terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta Mayer Emilnek.

Az elhunyt másfél év óta gyöngéledik. Hétfőn este előbb irodai dolgait intézte el, ezután családja körében sokáig ébren volt. Ejjéltájt fuldoklási rohamok lepték meg, mellhártyagyulladás teljes romboló erejével lépett fel s szívszélhűdés folytán pár percznyi kínlás után meghalt.

A halál híre villámgyorsan terjedt el reggel a városban. A kamara, a Csarnok, Kereskedő Társulat palotáján és sok középületen fekete zászlók lengenek. A halálesetről a családon kívül a Kereskedelmi Csarnok, a kerületi kamara, az István-gőzmalom és a Kereskedő Társulat adtak ki gyászjelentést.

Mayer Emil hatvanöt éves volt. Harmincz évig élt boldog házasságban most már bánatos özvegyével Heinrich Jozefával. Feleségén kívül négy gyermeke, unokája, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat. Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint ma délután fél négy órakor lesz, az István-gőzmalom telepről a Szent-Anna-utczai temetőbe viszik a halott porrézeit. A gyászbeszédet K. Tóth Kálmán lelkész mondja Mayer Emil felett, a kinek élete egy derék és jellemes férfiú becses pályafutása volt.

Az István-gőzmalomban ma minden üzem szünetel. — A Kereskedelmi Csarnok ezutón kéri tagjait, hogy ma délután három órakor, lehetőleg teljes számban jelenjenek meg a Csarnok helyiségekben, honnan testületileg vonulnak ki a halottas házhoz. A kamara elnöksége kéri a kamarai tanácsosokat,

hogy a végtisztesség megadása céljából délután 3 órakor a székháznál gyűljenek össze — Az István-malom munkásainak önképző- és segélyező-köre alapító tagját és nagyérdemű diszelnökét siratja az elhunytban. Az elnökség ezutón kéri a kör összes tagjait, hogy félnégykor jelenjenek meg teljes számmal a halottas háznál, honnan lobogójuk alatt kísérik végső útjára a boldogultat.

A ravatalra már eddig is számos koszorút helyeztek.

Egy sertés-kereskedő kalandja.

Zsebtolvajok bosszuja.

Debreczen, február 11.

Nap-nap után sürűen emelnek panaszt azok az utasok, a kik Budapestre, vagy viszont a fővárosból Debreczen és Nagyvárad felé utaznak. Ugy látszik, hogy ezen a vonalon egy messze szétágazó és szervezett banda működik, mely irgalmatlanul fosztogatja az utasokat. A legrafináltabb fufanggal veszik körül a kiszemelt áldozatot, a ki a legnagyobb óvatosság mellett sem kerülheti el a rá hiéna módra leselkedő gazemberek csapdát. Ha pedig az illető makacsul elkerül minden eselvetést, az utolsó eszközhöz folyamodnak, a mely rendesen beválik. Az ilyen makacsodóval úgy bánnak el, hogy egy *kedvező pillanatban podgyászt kihajítják az ablakon.* A legközelebbi állomáson azután ők maguk szoktak lármát csapni, hogy a podgyásztól megfosztatták és podgyásza keresésére bírják. És ebben rejlik a rafinéria.

A meglöpött pasas szintén lármát csap és keserves panaszok közepette szépen kibeszéli, hogy mi minden volt a podgyászában. A banda tagjai persze csak erre várnak, mert ha értékes holmit sejtenek a podgyászában, megszakítják az utjokat és *gyalog mennek a podgyász felkeresésére.* Arról persze jól eleve gondoskodnak, hogy ne keljen nekik sokat gyalogolni, azzal, hogy a podgyászt az állomástól alig egy-két kilométernyire dobják csak ki a vonatból. Az olyan podgyászt, melyben értékes tárgyak ninesenek, ott hagyják. Értéktelen, vagy kevés értékkel bíró csomagokat, kézi táskákat, különféle batyukat minden nap találunk ezen az utvonalon, melyek hasonló módon kerültek oda.

Tegnap hajnalban pedig egy másfajta jelenetnek voltak tanúi azok, akik a Budapest felől érkező személyvonat érkezésénél az állomáson voltak. Egy másodosztályu kocsiból *uriasan öltözött ember szállott ki hajdonfővel és meztláb.* Kabátjának jobb oldalán hatalmas hasadás látszott, míg mellényének egyik oldala teljesen hiányzott. Ez az ember Kratochvil József csehországi sertés-kereskedő volt, aki Kolozsvárról Debreczenen át Kőbányára igyekezett. Nagyváradon elaludt és csak Debreczenben ébredt fel. — Képzeltető, hogy mily szörnyű volt csudálkozása, a mikor magán a fent leírt hiányosságot tapasztalta és mennyire örült annak, hogy *pénzét elutazása előtt, mintegy tízezer koronát a postán továbbított.* Nála lévő tárczájában alig volt egy-két korona, amit a fosztogatók alvás közben elvettek tőle. A fosztogató többet remélt és a csalódás miatti bosszuságában *Kratochvil Józsefet megfosztotta kalapjától és cipőjétől is.*

Kratochvil József az állomás várótermében várta be a reggelt, a mikor kocsira ült, egy üzletbe hajtattott és hiányos ruházatát kiegészítette. A reggeli gyorsvonattal tovább utazott Kőbányára.

* **Királyi audiencián.** Ő felsége tegnap adott általános kihallgatásán jelen volt Zedtwitz Alfréd gróf is, a 7-ik Vilmos huszárezred új parancsnoka, a ki ezredparancsnokká való kinevezését köszönte meg a királynak.

* **Kinevezés.** A király Nagy Miklós huszárszázadost, kit néhány hónappal ezelőtt helyeztek el Debreczenből, őrnaggyá nevezte ki.

* **A város csapatkórházat épít.** A törvényhatósági bizottság december hónapban tartott ülésén nagy szótöbbséggel azt a határozatot hozta, hogy a közös katonai csapatkórházat, a mely meglehetősen siralmas állapotban van, nem fogja felépíttetni. Ezt a közgyűlési határozatot Puky Gyula főispán hivatalból megfélebbezte a belügyminiszterhez. A belügyminiszter tegnap érkezett leiratában tudatta a város közönségével, hogy a főispán felebbezésének helyt adott — s a közgyűlési határozatot jóvá nem hagyja. A belügyminiszter kimondja leiratában, hogy a városnak törvény által előírt kötelessége a csapatkórház építése, mert a hol 500 főnél nagyobb állományú katonaság van, ott az építkezés alul kibuvni nem lehet. A miniszter leirata aligha fog örömet szerezni a város közönségének, mivelhogy tekintélyes anyagi terhet jelent az új kórház felépítése.

* **A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság, a februári közgyűlés előkészítése végett esütörtökön délután 3 órakor ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Tiszti főügyésznek jelentése a Gönczi-utca 5. számú ház megszerzése tárgyában. 2. Ifj. Papp Sándor és nejeinek kérvénye megvásárolt tanyabirtokukra polgári oklevél hiányában tulajdonjog bekebelezési engedély adása iránt. 3. Széll Sándor volt színházi házmesternek kegydíj iránti kérvénye. 4. A debreczeni gazdasági egyesületnek kérvénye gyümölcsfa és gyümölcstermelési czélokra a Mike-pécsi országot mellett fekvő 40 holdnyi városi terület átengedése iránt. 5. Tiszti főügyésznek jelentése a Köntös-kerti szőlőbirtokosok panaszos kérvénye tárgyában. 6. A gazdasági bizottságnak javaslata a rabsegélyző-egyesületnek és Bayer Ferenc debreczeni lakosnak a Mike-pécsi országot mellett levő 81 hold terület átengedése iránti kérvénye tárgyában. 7. Torontál-, Pozsony- és Nyitravármegyének az 1868. évi 44. t.-czikk módosítása tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett s ide támogatás végett megküldött feliratai. — 8. A rendőrfőkapitányságnak jelentése a rendőrfelügyeleti díjak behajtása körüli eljárás egyszerűsítése tárgyában. — 9. A színházi bizottságnak jelentése Bodnár Géza, Leinhardt Vilmos és Gyöngyösi Viktorok a városi színháznál alkalmazandó reklám-függöny felállítási engedély iránti kérelme tárgyában. 10. Gyarmathy Istvánnak vételi ajánlata a Riekl Gizellától vett majorsági földekből 2 hold 35 öles parcellának megszerzése végett. 11. Gazdasági bizottsági javaslat Kovács Lajos és neje banki kaszálója eleserelése

tárgyában. 12. Felügyelő bizottsági elnöknek jelentése a bizottsági tagságról lemondott dr. Szántó Sámuel helyének betöltése tárgyában. 13. Debreczeni helyi vasút részvény-társaságnak kérvénye a Hortobágy-malom mellett iparvágány építés engedélyezése iránt.

* **A csendőrkerület ügye.** Kosztka Pál csendőralezredes és Ferenczy Gyula dr. honvédelmi miniszteriumi titkár tegnap este Debreczenbe érkeztek és ma értekezletet tartanak a csendőrkerület ügyében. A tanácskozásokon, a vendégeken kívül Hajdumegye és Debreczen képviselői vesznek részt. A mai értekezlet a kerület területi beosztásával is foglalkozik.

* **A Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör választmánya február hó 12. napján, esütörtökön délután fél 5 órakor a városháza kistanáctermében ülést tart. Tárgyak: 1. Jelentés a Kazinezy-pályázatról. 2. A Telegdy-féle pályakérdés kitűzése. 3. Dr. Jászi tanár úr indítványa szabad lyceumi előadások tárgyában. 4. Folyó ügyek.

* **Tagjelölések az ipartestületnél.** Az ipartestület tanáctermében tegnap délután három órakor a fodrászok, 4 órakor a sütők, cukrászok és mézeskalácsosok szakosztálya tartott előjárósági tagjelölő gyűlést. A szakosztályok teljes és népes ülésén Tóth Kálmán jegyző elnökölt. A fodrászok rendes tagul ismét Friedvalszky Rezsőt, póttagul Reiter József borbélyt jelölték. A másik szakosztály Konrád János eddigi rendes tag helyett Riesz Lipót cukrászt, póttagul Bódogh Gyula mézeskalácsost jelölte. A jelölő ülések a legnagyobb esőndben, pártoskodás nélkül folyt le.

* **A házbéradó összeírását befejezték.** A házbéradó összeírásának nehéz és sok időt igénylő munkáját a bizottság tegnap délután fél négy órakor befejezte. Az utolsó ház, a hol a küldöttség megjelent Kiss József Hajnal-utcai eszmadiamester háza volt. A bizottság a végleges eredményt 8—10 nap múlva fogja közzé tenni. Az összeírás eddigi eredménye azt mutatja, hogy ez idő szerint még nem lesz Debreczenben házbéradó.

* **Meglopott kereskedő.** Kontsek Kornél rófos kereskedőt hosszabb idő óta állandóan lopta két tanulója Körössy László és Gölga János. Tervükbe beavaták Rafa Jánost, az udvarban lakó hetest is, a kinek a segítségét nagyban igénybe vették. A lopásokat úgy követették el, hogy mikor az udvarban lévő raktárban dolgoztak a közelben ólálkodó hetesnek kiadtak hol egy végvásznat, hol szövetet, hol egyéb fehérneműt. Az így szerzett zsákmányon közösen osztzkodtak. A két tanuló bűnös üzemre a véletlen vezette rá a tulajdonost. — A napokban ugyanis a két tanuló ismét a raktárban dolgozott. — A kedvező alkalmat, hogy egy vég vásznak újra elloppanak, nem akarták elszasztani, a hetest azonban nem találták. A vásznat azért mégis kivitték a raktárból és egy pinczegátorban helyezték

el. Ugy okoskodtak, hogy később értesítik róla a hetest, aki majd elszállítja. Számításokat azonban a véletlen keresztül húzta, mert a hetes helyett más találta meg a vásznakat, aki azt Kontsek Kornélnak adta át. Persze Kontsek rögtön kutatni kezdett és kiderítette, hogy a vásznat a két tanuló helyezte el a pinczébe. A két tanuló érezve, hogy bűnös érzelmeiket most már nem titkolhatják, megszöktek. A rendőrség Körössyt tegnap elfogta és kihallgatását megkezdte. Kontsek Kornél kárát eddig megállapítani nem lehetett.

* **A lelecnház ügye.** Frank Rezső közegészségügyi felügyelő, Ibl műépítész, — mint jeleztük — tegnap Debreczenbe érkeztek, hogy a lelecnház ügyében megállapodásra jussanak Debreczen törvényhatóságával. A miniszteri kiküldöttek tegnap délelőtt Puky Gyula főispánnal, Kovács József polgármesterrel, Vecsey Imre főjegyzővel együtt megnézték azokat a helyeket, a melyeket a törvényhatósági bizottság kijelölt. De sem a nagyerdőt, sem a régi sertésvásár-teret, sem a Hatvan-utca végén levő Lamarche-féle fatelepet nem találták alkalmasnak. — Az est folyamán egy negyedik terület jött kombinációba, a nagyerdei fürdőház megetti terület. Erre vonatkozólag megegyezés jött létre, hogy a mai nap folyamán helyszíni szemle lesz. A főispán a vendégek tiszteletére tegnap délelőtt a Bikában nyolcz teritékű ebédet adott.

* **A debreczeni famunkások szakegyesülete** értesíti az érdekelt közönséget, hogy működését megkezdte. Egyesületi helyisége a Szechenyi-utca 50. sz. alatt van. Beiratás minden vasárnap délelőtt. Az egylet nyitva minden este 8-tól 10-ig. Minél tömegesebb pártfogást kér a famunkások részéről az elnökség.

* **Felgyújtotta a házát.** Lakatos Gyula hajduszováti tanyai lakos tegnapelőtt este részeg állapotban felgyújtotta szalmatetejű házát, melyet előbb értékének kétszeresséig biztosított. A tűz estefelé tört ki s a háznépnek alig volt ideje kiszabadítani az apró gyermekeket a szobából. Egy tehén beleégett az istállóba. A kár 800 korona. A biztosító társaság feljelentést tett Lakatos ellen.

* **A szegényügyi bizottság ülése.** A szegényügyi bizottság ma délután 3 órakor Oláh Károly tanácsnok elnöklésével ülést tart, amelyen folyó ügyek kerülnek elintézés alá.

* **A napdijasok és rendőrök fizetési rendje.** Kovács József polgármester tegnap hivatalos rendeletet adott ki, a melynek lényege az, hogy a város szolgálatában levő napdijasok, rendőrök és hajduk, fizetéseiket márczius hó elsejétől kezdve egy összegben, utólag kapják, az eddigi fizetési rend az volt, hogy a díjnokok, rendőrök és hajduk havonként kétszer kaptak fizetést. Az új rend

a számvevőség kezdeményezésére történt, a mely a kezelés egyszerűsítése végett javasolta ezt a polgármesternek.

* **Első értekezlet az iskolák rendezése ügyében.** Az iskolák rendezésére kiküldött bizottságok közül az első, az ev. ref. bizottság szombat délután tartja értekezletét a városháza nagytermében. Az ülésen Kovács József polgármester fog elnökölni.

* **Eljegyzés.** Michelstädter Sándor Debreczenből eljegyezte Reich Vilma kisasszonyt Nagyváradról.

* **Az ipartestület évi jelenlése.** A debreczeni ipartestület most nyomatta ki az 1902-ik évről szóló jelentését, melyet az előjáróság legutóbbi gyűlése tudomásul vett. A jelentés hű tükrö az ipartestület tavalyi működésének. Iparosaink ma reggeltől kezdve a hivatalos órák alatt bármikor megkaphatják az évi jelentést.

* **Dankó Pista levele.** Levelet írt Dankó Pista s összefacsarodik a szívének. A sirgódór szélén áll a zseniális poéta s reszkető kezével meg kell ragadnia a tollat, mert hiányzik a kenyér. Így szól a Dankó Pista levele:

Nagyságos Szerkesztő Ur! Hogy betegségem alatt felmerülő költségeimet fedezhessem, 50 dalomat összeválogattam és kifogom adni még február hó folyamán egy kötetben. Beteg vagyok, a kiadással járó fáradozást nem bírom, tehát Nádor Kálmánt, első magyar dalkiadót bízom meg dalkötetem kiadásának rendezésével; dalaim az ő bizományában jelennek meg. Nagyon kérem Nagyságos Szerkesztő Urat, méltóztassék b. lapjában dalköteteimről néhány sorban megemlékezni. — A kötet ára 4 korona lesz. A megrendelések bizományosomhoz, Nádor Kálmán zeneműkiadóhoz, IV., Károly-körút. 8. szám alá küldendők. Nagyságos Szerkesztő Urnak szíves pártfogását kérve maradok. Budapest, február hóban, alázatos szolgálója Dankó Pista.

Debreczenben, hol annyi tisztelője van Dankó Pistának, kell-e írni valamit ehhez az alázatos, siralmas levélhez? A nagy beteg, szegény nótakirály dalait bizonyynyal megrendeli mindenki, a ki teheti.

* **Magyar név.** Leitersdorfer Imre és kiskorú Czezil gyermeke, debreczeni illetőségű, nyíregyházi lakosok belügyminiszteri engedéllyel Lovász-ra magyarosították nevüket.

* **Bimbóhullás.** Gara Alajos gazdálkodó Bözsike nevű kis leánya skarlátban elhunyt. Temetése a Hunyadi-utca 2. szám alól ma délelőtt 10 órakor lesz.

* **Falb jóslata februárra.** Falb szerint ebben a hónapban a következő időnek nézhetünk elébe: 9-étől 14-ig esős szelek várhatók, az első napokban esővel, a mikor a hóesés megszűnik s a hőmérő higgánya szokatlan magasságra ugrik, ami az ugynevezett „kritikus nap”-ot illeti, Falb szerint 12-én áll be, de aztán olyan kritikussá lesz, hogy az egész esztendőben páratlanul fog állani. 15-étől 16-áig az esőzések alább hagynak kissé és a hó is eltűnik. 19-étől 23-áig száraz, esipős szelek uralkodnak s a hőmérséklet alább süllyed, de azért még a normális fölé marad. 24-ike és 28-ika között a szárazság tovább tart. Idő a normális alatt, elvéve hóval, 27-ike pedig másodrendű „kritikus nap”-nak ígérkezik,

de minőségéből sokat veszít és működését nagyban akadályozza majd a száraz időjárás.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Kos Ferencz r. kath. 58 éves kisbirtokos; Kállay István ev. ref. 28 éves napszámos; Faragó Margit ev. ref. 3 éves; Paulik Tibor g. kath. 3 éves; Molnár András ev. ref. 8 hónapos; Gara Erzsébet izr. 1 éves; Mayer Emil ág. ev. malomigazgató.

TÁVIRATOK.

A Soós-ügy.

Budapest, febr. 10. A bírák közt Soós esete kínos hangulatot ébresztett. Az ügyesség bevárja, míg az iratok a törvényszékhez kerülnek, akkor tesz indítványt. Zsitvay elnök ma egy újságíró előt mondta, hogy ő régen halotta Soósról a híreszteléseket. Fel is szólította, hogyha igazak, adja be lemondását. Soós erre azt felelte: „Ha véli méltóságod, hogy eljárásom ellenkezik a bírói tisztességgel, rögtön távozom. Pozitív bizonyítékok hiányában tehát nem tehettem mást, minthogy elvonta a fontosabb pozícióktól. Soós ma kérte Zsitvaytól felmentését, mire azt válaszolta, hogy tovább hivatalában nem maradhat. Zsitvay különben a hírlapi közléseket még koraiaknak tartja, mert esetleg még tisztázhatja magát.

Az új szepesi püspök.

Budapest, február 10. Várady Árpádot, a kultuszminiszterium osztálytanácsosát, czimzetes püspököt szepesi püspökké fogják kinevezni. Helyét Blaskovics Ferencz képviselő fogja elfoglalni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Áthelyezés.** Igyártó Sándor kir. főügyész Szóki Ákos tabi járásbírói irnokot a debreczeni főügyészséghez irnokká nevezte ki.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folytatás.)

— Mikép gondolkozik ön Edith fölül? — kérdé hirtelen Milburn észrevehetőleg oly szándékkal, hogy a kérdéssel Reginaldot meg lepje.

— Hogy érti ön azt? — kérdé a doktor nyugodtan.

— Azt értem az alatt, hogy a hölgyek melyik fajához sorozza őt?

— En derék őszinte hölgynek tartom őt.

— Őszintének? Ejh doktor, még ön nagyon jámbor ember, ha őszinteségből is hisz!

— Kétségkívül eléggé jámbor vagyok egy benső ösztönnek — mit mi lelküismeretnek nevezünk — hinni, mely mindannyiszor hozzánk közeledik, valahányszor rosszat akarunk tenni.

Ejh! — gunyofódott Milburn; de észrevevén a doktornak elkomolyodott arcát, engesztelékenységet gerjesztőleg imígy fordítá beszédét:

— Boecásson meg nekem, ha néztem eltérő az önétől; de valóban nem gondoltam, hogy oly egyén mint ön, a babonának rabja legyen. Győződjék meg kedves doktorom a fölül, hogy lelkiismeret csak költemény. Ha az bensőnkben lakó ör lenne, hogy van az, hogy különböző embereknél különbözőképen dobog a szív? Honnan van az például, hogy egyik ember valamit bűnnek tart, míg azt a másik helyesnek találja? Egy párisi delnő nem érzi lelkiismeretét terhelve, ha vasárnap este színházba megy, míg a skót lady azt csaknem bűnnek tartja, ha valaki azon a napon csak sétálni megy is. Azt mondják, a gyilkost mardossa a lelkiismeret, de én azt tartom, hogy tiz eset közül ez csak egyszer történik. A mit lelkiismeretnek neveznek doktorom, az nem egyéb, mint a nevelésnek eredménye.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, szerdán február 11-én:

DENISE.

Színmű 4 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor.

SZEMÉLYEK:

Bardannes Andre, gróf	Klenovits Gy.
Mártha, huga	Csige Ilonka
Brissot	Farkas Béla
Brissotnő	Ebergőnyiné
Denise leányuk	Menszáros M.
Thouvenin	Sebestyén G.
De Thauzettené	Jeszenszkiné
Fernand, fia	Pataki Béla

Holnap, esütörtökön, február hó 12 ón, bérlet 115 ik szám „A” negyedszer:

LOUTE.

Bohózat négy felvonásban.

A meddig a készlet tart!

Mint különös

● olcsóságokat ●

ajánlunk:

Jó mosó zephireket	mtr. 20 kr.
120 czm. Női divatposztókat	56 "
Jó mosó barchetteket	22 "
Bluzra való bársonyokat	50 "
Pongis selymeket	65 "
120 czm. Cybelin kelméket	mtr. 75—90 kr.
Egész új bluz selymeket	mtr. 85—1 frt/g
120 czm. divatszöveteket	mtr. 45 kr.

Bosznay J. és Társa

divat-áruháza

Debreczen, Kossuth-utoza 5. sz.

1 méter 80 cm széles tennissz flanel 12 krajczár.

Az üzlet teljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

Végkiárúsítás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy női divat, vászon és rövidáru üzletemet felosztattam a raktáron levő árukat a beszerzési árnál is olcsóbban árusítom el — és pedig:

Női ruhaszövet
Carton, batiszt
Vászon, Chiffon
Velez, flanel
Posztó és haraszt kendő
Deiékfűző (mieder)
továbbá

Női, férfi- és gyermek tricó ruhák
Fiu- és leány ruhácskák
Női, férfi- és gyermek fehérneműk
Gallérok, zsebkendők
Paplanok, esernyők
Függönyök, ágycserítők
Mindenféle bélesneműk.

Minden elfogadható áron.

Ezen olcsó bevásárlási alkalmat a t. vevő közönség b. figyelmébe ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel:

KISS LAJOS
Alföldi Takarékpénztár épület.

1 pár finom kézelő 20 kr., 1 ötrétű gallér 12 krajczár.

Loden szövetmétere 11 krtól feljebb

Flanel blousok 67 krtól feljebb.

Építésszek és építtetők

figyelmébe!

Van szerencsém a tekintetes építész és építésmesterek, valamint a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni és értesíteni, hogy 10 év óta fenálló, hét év óta pedig gőzerőre rendezett asztalos műhelyemet újabb, nagyobb munkaerőt bíró gépekkel pótoltam, mely által azon helyzetben vagyok, hogy nagyobb építkezéseknél szükséges munkálatokat is elfogadhatok, elvállalok ezenkívül portál építéseket, bolti-, kávéházi berendezéseket, a legjutányosabb árák mellett.

A n. ó. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel

KALÁSZY KALMÁN
asztalosmester,
Kassa-utca 6-ik szám.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a megboldogult férjem, **KERNÁTS GYULA** által több mint 12 éven át fentartott „Kegyelet” ezimű **Temetkezési intézetet** Kossuth-utca 19. szám alatt tulajdonomba vettem s hogy azt a jövőben a legfokozottabb igyekezettel, szolid elvek mellett saját számlámra fogom vezetni.

Elengedhetetlen kötelességemnek tartom hálás köszönetet mondani mindazon jóakaróknak, kik elhalt férjem vállalatát kitüntető bizalmuk és megbízásaikkal megtisztelni szivesek voltak.

Egyidejűleg az iránt esedezem, hogy özvegyiségemben töltem se vonják meg pártolásukat, keressék fel üzletemet gyászos eseteik alkalmával, hogy alkalmam lehessen bizonyítani, miszerint **olcsó áraim, gyors és pontos kiszolgálásom, valamint berendezésem kifogástalanságával** igyekezetemnek legfőbb célja az általános megelégedés kiérdemelhete.

Értesítem tudomásul vételét kérve — maradtam

Debreczen, 1903. január hó 24-én.

Tisztelettel

özv. **KERNÁTS GYULÁNE.**

318—1903. szám.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező nagy-erdei nyári lakok folyó évi május hó 1-től bezárólag október hó 31-ig bérbe adnak. Ajánlatok Oláh Ká. o. tanácsnok urhoz (városház emelet 7. ajtó) folyó évi márczius hó 25-ig a hivatalos órák alatt tehető, hol az árak és a szerződési feltételek felvilágosítás nyerhető.

Ugyanott fogadtatnak el jelentkezések a

nagyerdei lawn-tennis

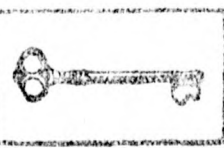
pályák folyó évi használatára vonatkozólag is a fenti határidőn belül.

Régi bérlők jogai úgy a nyári lakok, mint a tennis pályákra nézve folyó évi márczius hó 10-én délután 5 óráig fentartatnak.

A városi tanács.

Schicht szappan

„Szarvas,” vagy „Kulcs”

Jegygyel.

legjobb és legkiadósabb s ezért a

legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélnél tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Özv. „Szökő”-nek levele van.

„Rokonszenves” levele van a kiadóba.

Ajánlat.

Örökfe adám másfél éves fiamat. Rác Józsefné Kécses-u. 53. sz.

4 szobás utcai, 3 szobás udvari lakás kiadó. Kandia-utca 7.

Mester-utca 29. számú háznál egy utcai lakás istálló és kocsiszinnel együtt kiadó, ugyanott udvari lakás is van kiadó.

Öt szobás utcai lakás kiadó mellékhelyiségekkel. Baros-utca 6. sz.

Butorozott külön bejárattal utcai zoba, Egyház-tér 15. sz. a. kiadó.

Egy 5 szobából álló uri lakás májustól kiadó Péterfia-utca 18.

Egy szép két szobás garcon lakás kiadó, az egyik utcai. Fűvészkert-utca 14. Ügyvédi irodának is alkalmas.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 kr-ért, glase-keztyük tisztítását jutá yos árért vállalom. Péterfia-utca 37.

Eladás.

A Péterfia-utca 67. számú ház minden órán eladó. Értekezhetni ugyanott.

Ebédli és hálószoba butor egészen új, ugyanott egy jó karban levő pedálos czimbalom elkötözés miatt azonnal eladó. Czím a ki dóba.

700 darab tölgyfa, mely 2 éves vágás eladó. Honvéd-utca 62.

Nyújtunk kezét a szerencsének. Már folyó évi február hó 10., 11. és 12-én lesz a nagy kedveltségnek örvendő osztálysorsjegyeknek húzása, felkérem t. vevőimet, miszerint az e húzásra szóló kedvezményes sorsjegyeiket mielőbb eváltani sziveskedjenek. Ily osztálysorsjegyek eredeti árban még kaphatók Katz Jakab irodája, Arany János-utca 9. szám. Ugyan e háznál a csomagszállítási iroda is létezik.

Denaturált szesz literje 40 fillérért kapthó ifj. Czeglédi József üzletében Bika szállóval szemben.

Boros Testvéreknél divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és vezelek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradék féláron.

Pemetefü czukorka (Borsy-féle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borsy czukrázdába és Józsa és Jóna urak üzletében.

48 hold fekete homok föld közel a városhoz eladó. Értekezhetni Méliusz-tér 15. sz.

Örvendetes dolog, hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint fősgyökere magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, mo ern berendezésű gyáramban készült kitünő párnai ibolya szappant, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üditi Rendkívül szelid hatásánál fogva a legérzékenyebb arczbőrnek is nagy sikerrel használják. Minden külföldi szappant háttérbe szorit. 1 drb 80 fillér, 3 drb 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere-szappangyáros Miskolczon. Raktár k Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában, Szent-Királyi Tivadar, Kálnai Lipót, Benyáts Emil és Kontsek Géza üzletében.

Tölgyfa szőlőkaró kapható míg a készlet tart Hegedüs Emil tűzifa raktárában nagyban és kicsinyben Miklós-utca 7. sz.

Sestakerthen 3 nyilas szőlő eladó. Értekezhetni Egmalom-utca 8.

70 hektó lehuzott, tisztán kezelt sámsoni bor eladó. Méliusz-tér 15. sz.

Kereslet.

Egy 15 éves német leány helyet keres. Bethlen-utca 17.

Tágas nagy udvarral és 8-10 lakószobával bíró házat keresek 6-10 évi bérletre május vagy novembertől. Czímem a lap kiadóhivatalában megtudható.

Megvételre keresek egy jó karban levő kerékpárt. Czím a kiadóhivatalban.

Fodrászsegéd 20 éven felüli, ügyes munkás fölvétetik Nagy Lajoshoz Vendég-u. 82.

A hires és közkedveltségnek örvendő Kaszon-Impér

„Répáti” savanyuviz

mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól, egész friss töltésben kerül forgalomba,

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: a K.-Impér „Répáti” savanyuviz a jók között is a legjobbakk közé tartozik, nemcsak mint élvezeti ital kitünő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen szerencsés vegyi összetétele rendkívül dus szénsavtartalma következtében megérdemli, hogy a maga nemében legkitünőbbek egyikének tekintessék.

Purjesz Zsigmond dr. professzor a következőképen nyilatkozik: Alulírott bizonyítom, hogy a „Répáti” savanyuvizet a nyákhártyák hurutos bántalmával ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.

Első rangu gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorbajokba, gyuladással hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb. stb.

Főuri kedvencz ital, a legkedvesebb pezsgőborviz.

Debreczeni főraktárunk: Kontsek Géza és Félégyházy János uraknál,

hol mindig friss töltésben kapható.

Kereskedőknek és vendéglősöknek nagyban előny árak.

Következő vendéglőkben kapható: Hauer Bertalan, Angol királynő, Németh András, Bika-szálloda, Törő Imre, Fehérlőszálloda, Dróher söresarnok, Frohner-szálloda, Vogel Ferencz Vasut szálloda, Kis-pipa, Kemény János, Széchenyi-szálloda, Szarvas vendéglő, Debreczeni szálloda, Kormos vendéglő, Zech Józsefnél Korona vendéglőben.

Báli toillettek

és jelmezek

tisztítását

kifogástalanul teljesít

Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító intézete

Debreczen

Széchenyi-utca 42-ik szám.

Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.